

سرشماری چیست

تعریف سرشماری

سرشماری عبارت است از شمارش جمعیت و ویژگی های آن، از جمله ویژگی های مسکن، که توسط دولت ها معمولاً هر ۵ یا ۱۰ سال یکبار انجام می شود.

سرشماری سنتی

سرشماری عبارت است از شمارش مستقیم همه افراد، خانوارها و واحدهای مسکونی در یک منطقه جغرافیایی که در آن اطلاعات مربوط به این واحدها و ویژگی های آنها از طریق تکمیل پرسشنامه های کاغذی یا الکترونیکی سرشماری جمع آوری می شود. در یک سرشماری سنتی، اطلاعات به صورت میدانی و عمدتاً از طریق مصاحبه با خانوارها در کل کشور در مدت زمان نسبتاً کوتاهی جمع آوری می شود.

سرشماری ثبتی مبنا

در این نوع سرشماری، جمع آوری مستقیم اطلاعات از جمعیت وجود ندارد؛ بلکه داده های اداری موجود در سازمان های اجرایی مختلف (مانند سازمان ثبت احوال، وزارت آموزش و پرورش، سازمان تامین اجتماعی و ...) جایگزین سرشماری سنتی می شود. در این روش فرآیندهای اتصال و پیوند بر روی داده ها اعمال می شوند و برای این کار از شماره های شناسایی منحصر به فرد برای افراد، ساختمان ها و مکان ها استفاده می شود. ثبت های آماری اصلی در سرشماری ثبتی مبنا شامل ثبت آماری جمعیت، ثبت آماری مسکن و ثبت آدرس می باشد.

سرشماری ثبتی مبنای ترکیبی

سرشماری ترکیبی، استفاده از داده های ثبتی و اداری را با مجموعه ای از داده های به دست آمده از شمارش میدانی

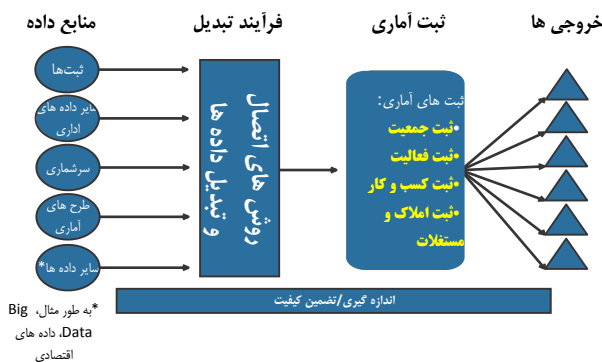
دفتر جمعیت، نیروی کار و اقتصاد خانوار

سرشماری ثبتی مبنا

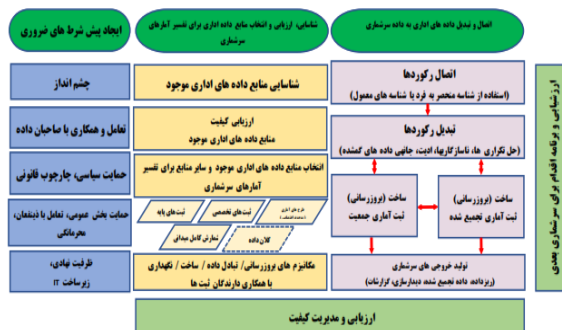

ترکیب می کند. در این روش برخی از موضوعات سرشماری با استفاده از داده های ثبتی اندازه گیری می شوند؛ اما موضوعاتی که از طریق داده های ثبتی قابل اندازه گیری نیستند و یا دقت اطلاعات ثبتی در مورد آنها کافی نیست، از طریق انجام عملیات میدانی و یا استفاده از سایر منابع بررسی می شوند. عملیات میدانی در روش ترکیبی بسته به مورد می تواند به صورت نمونه گیری و یا تمام شماری باشد.

چارچوب مشترک برای سرشماری های ثبتی مبنا و ترکیبی

مدل عمومی برای گذار از یک سرشماری سنتی به سرشماری ثبتی مبنا

معایب سرشماری سنتی

- ✓ هزینه های بالای اجرای سرشماری
- ✓ عدم همکاری خانوارها و مشکل بی پاسخی
- ✓ محدودیت در جمع آوری اقلام
- ✓ فواصل زیاد سرشماریها و نیاز مستمر به آمارهای سرشماری

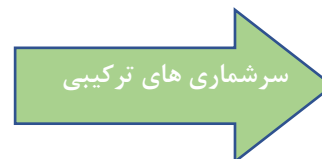
مزایای سرشماری ثبتی مبنا

- ✓ کاهش هزینه ها و ارتقای بهره وری
- ✓ همسویی با سیاستهای اقتصاد مقاومتی
- ✓ افزایش سرعت انجام سرشماری و در نتیجه افزایش به هنگام بودن نتایج سرشماری
- ✓ کاهش نرخ بی پاسخی
- ✓ ارتقای دقت و کیفیت اطلاعات آماری
- ✓ برونزسانی آمارهای جمعیتی در دوره های زمانی کوتاه تر در محدوده های کوچک
- ✓ بهره گیری از ظرفیتهای موجود دولت الکترونیک
- ✓ امکان افزایش اقلام و جداول انتشاراتی سرشماری
- ✓ کاهش زمان تولید و انتشار اطلاعات سرشماری
- ✓ ارتقای کیفی پایگاههای اطلاعاتی کشور
- ✓ توسعه و بهبود زیرساخت اطلاعات مکانی کشور
- ✓ افزایش فرصت برای نوآوری
- ✓ بهبود انسجام از طریق همکاری داخلی

الزامات سرشماری ثبتی مبنا

- ✓ وجود ثبت های اداری مناسب
- ✓ لزوم وجود سیستم شناسایی یکپارچه
- ✓ تعامل بالای دستگاه ها و مقامات دولتی با مرکز آمار ایران
- ✓ استانداردسازی داده های اداری و سازگاری آنها با تعاریف آماری
- ✓ انطباق زمانهای مرجع
- ✓ لزوم حفاظت و تامین امنیت داده ها
- ✓ ضرورت تنظیم چارچوب قانونی هماهنگ دستگاه ها
- ✓ سناریوهای سرشماری در مسیر گذار از سرشماری سنتی به سرشماری تمام ثبتی

الزامات قانونی

۱. شورای عالی آمار در ۲۸ آبان ماه ۱۳۹۷، سومین برنامه ملی توسعه آمار کشور (۱۴۰۰-۱۳۹۶) را تصویب کرد :
«تولید و انتشار آمارهای رسمی مورد نیاز ذینفعان داخلی و بین المللی با رعایت اصول بنیادین آمارهای رسمی و بکار گیری فناوری ها و روش های مدرن به ویژه ثبتی مبنا» به عنوان مأموریت نظام آماری کشور مصوب شد.

«کاهش تدریجی آمارگیری های سنتی و جایگزینی آن با آمارهای ثبتی مبنا» به عنوان یکی از راهبردهای کلان نظام آماری تعیین گردید.

۲. ماده ۵ برنامه ملی توسعه آمار کشور (تولید آمار و استقرار نظام آمارهای ثبتی مبنا)

به منظور استقرار نظام جامع ثبت های آماری ایران (ایران استارز) و با هدف تأمین نیازهای پایگاه اطلاعات آماری ایران: دستگاه های اجرایی مکلفند در اجرای بند ت ماده ۶۷ قانون ۵ ساله ششم توسعه، ارسال ریزداده های مورد نیاز و سایر همکاری های لازم را در جهت راه اندازی و اتصال چهار ثبت آماری پایه شامل: ثبت های آماری جمعیت، فعالیت، کسب و کار و املاک و مستغلات مطابق با اعلام نیاز مرکز آمار ایران انجام دهند.

تماس با ما

آدرس: تهران، خیابان دکتر فاطمی، نبش رهی معیری

تلفن: ۸۵۱۰۰ - ۰۲۱

دورنگار: ۸۸۹۶۶۰۸۲ - ۰۲۱

نشانی درگاه ملی آمار: www.amar.org.ir

